

Lausunto Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle / Mullikonnevan turvetuotantoalueen ympäristölupa, Pyhäjärvi ja Haapajärvi

2518/00.04.01/2020

KHALL 17.08.2020 § 170

Kanteleen Voima Oy hakee Mullikonnevan turvetuotantoalueen ympäristölupaa, Pyhäjärvi ja Haapajärvi (dnro PSAVI/1765/2017).

Mullikonnevilla on tarkoitus ottaa turvetuotantoon 124,8 ha:n suuruinen suoalue. Varsinaisen tuotantoalueen pinta-ala on 114,3 ha ja auma-alueiden pinta-ala 10,5 ha. Tuotantoalue koostuu neljästä tuotantolohkoista sekä kahdeksasta auma-alueesta. Auma-alueet mahdollisesti tuotetaan tuotannon loppuvaiheessa. Suunniteltu tuotanto on jyrsinpolttoturvetta. Turve tuotetaan pääasiallisesti hakumenetelmällä. Keskimääräinen vuosituotantomäärä on noin 60 000 m³ turvetta. Turve toimitetaan hakijan omistaman Haapaveden voimalaitoksen käyttöön.

Mullikonnevan turvetuotannon kokonaistoiminta-ajaksi on arvioitu noin 25 vuotta. Turvetuotantotoiminta ei pääty koko alueella samaan aikaan, vaan tuotantokäytöstä poistetaan alueita sitä mukaa, kun hyödynnettävissä oleva turvekerros loppuu. Tuotannosta poistuvat alueet siirtyvät jälkihoitovaiheeseen ja edelleen uuteen käyttöön. Hankealueen jälkikäyttöksi on arvioitu metsänkasvatusta tai peltoviljelyä.

Mullikonnevalle suunniteltu turvetuotantoalue sijaitsee Pyhäjärven kaupungin Latvasen kylässä noin 28 km Pyhäjärven keskustaaajamasta länsilounaaseen, noin 17 km Haapajärven keskustaaajamasta etelään ja noin 25 km Reisjärven kuntakeskuksesta itään.

Suunniteltua turvetuotantoaluetta lähin asuinrakennus sijaitsee noin 1,6 km:n etäisyydellä Latvasen kylässä. Tuotantoalueelta on etäisyyttä lähimpiin viljelypeltoihin noin 500 m.

Hankealue on kokonaan vuokrattua. Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavassa hankealue sijoittuu turvetuotantoon soveltuvaksi merkitylle alueelle (tu-1) lukuun ottamatta suunnitellun tuotantoalueen pohjoisinta tuotantolohkoa (lohko 1). Hankealueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Hankealue on pääosin ojitettua puustoista suota ja talousmetsää (turvekangasta). Hankealueella on myös ojitamatonta avosuota noin 20 ha, joka jakaantuu keskellä kulkevalla ojalla kahdeksi alueeksi. Pohjoinen osa avosuosta (noin 10 ha) on oligotrofista (niukkaravinteista) rimpikalvakkanevaa ja eteläosa on välipintaista kalvakkanevaa. Julkaisun Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 mukaan rimpinevat on luokiteltu eteläisessä Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN) ja kalvakkanevat vaarantuneiksi (VU). Hanke-alueen lähiympäristössä on talousmetsää ja peltoja.

Hakemuksen perusteella hankealueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia

luontotyyppejä tai vesilain mukaisia vesiluonnon suojelutyyppejä. Alueella ei ole uhanalaisten tai muutoin huomioitavien kasvilajien esiintymiä.

Hankealueen arvokkain elinympäristö linnuston kannalta on avosualue (noin 20 ha) reunustoineen. Alueella havaittu suolintulajien kokonaisparimäärä (12 kpl) oli 14,5 % alueen pesimälinnuston kokonaisparimäärästä. Alueella pesimälinnuston tiheydeksi on arvioitu 80-90 paria/km². Alueella ei ole havaittu Suomen uhanalaisiin lintulajeihin kuuluvia lajeja.

Hakijan mukaan turvetuotannon sijoittamisesta Mullikonnevalle ei aiheutuisi ympäristönsuojelulain 13 §:ssä tarkoitettua valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista.

Hankealueen läheisyydessä ei ole Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita eikä luonnonsuojelualueita. Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse muinaisjäänöksiä. Hankealueen läheisyydessä ei ole myöskään vedenhankintaa varten luokiteltuja pohjavesialueita.

Suunnitellun tuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteita ovat sarkaojien lietesyvennykset ja lietteenpidättimet, viisi kokoojaojien virtaamansäätöpätoa, neljä laskeutusallasta ja pintavalutuskenttä, jonne vedet johdetaan ympärivuotisesti. Alkuvaiheessa vedet johdetaan kentälle painovoimaisesti koko tuotantoalueelta (lohkot 1-4). Arvion mukaan noin viiden tuotantovuoden jälkeen lohkojen 3 ja 4 (yhteensä noin 70 ha) vedet joudutaan pumppaamaan kentälle.

Suunnitellulta pintavalutuskentältä vedet johdetaan Latvastenjärven järvikuiviota kiertävään ojaan ja edelleen Latvastenjoen ja Hinkuanjoen kautta Hautaperän tekojärveen. Arvion mukaan suurten virtaamien aikana kentältä lähtevät vedet myös osittain johtuvat Latvastenjokeen järvikuiviolla kulkevan vanhan uomien kautta (leviten samalla kuivion pohjalle).

Pintavalutuskentän pinta-ala on 19,2 ha eli sen pinta-ala on melkein kolminkertainen suositeltuun vähimmäiskokoon verrattuna. Pintavalutuskentän alue on ojitettu ja puustoinen (nuorta koivua ja mäntyä). Kenttä kunnostetaan pintavalutukseen poistamalla havupuusto ja isompi lehtipuusto sekä tukkimalla ojia kokonaan ja tekemällä ojatkoksia. Hakemuksessa on arvioitu, että kenttä toimii alkuvaiheessa keskinkertaisesti. Kiintoaineen pidättäjänä kenttä on todennäköisesti hyvä suuren kokonsa puolesta. Kun kenttä on ollut pintavalutuskäytössä joitakin vuosia, kentän toiminnan on arvioitu parantuvan myös ravinteiden pidättäjänä.

Arvion mukaan Mullikonnevan turvetuotannon bruttopäästöt ovat kuntoonpanovaiheessa vuosittain 92 kg kokonaisfosforia, 1 200 kg kokonaistyppeä, 5 000 kg kiintoainetta ja 27 900 kg humusta (CODMn) ja tuotantovaiheessa vuosittain 31 kg kokonaisfosforia, 950 kg kokonaistyppeä, 3 400 kg kiintoainetta ja 19 500 kg humusta. Kuntoonpanovaiheen on arvioitu kestävän korkeintaan kaksi vuotta, koska alue on jo metsätalousojituksen peruskuivatettu.

Hakemuksen mukaan toiminnasta syntyvät jätteet ovat vähäisiä öljy-,

muovi- ja sekajätteitä, jotka kerätään jätehuoltomääräysten mukaisesti ja toimitetaan pois alueelta. Alueelta kaivettavat kivet, kannot ja kivennäismaat hyödynnetään hankealueella.

Hakemuksessa esitetyn arvion mukaan tuotantovaiheessa kesäaikana Mullikonnevan bruttopäästöt kasvattavat Latvastenjoessa typpi- ja fosforipitoisuutta 4-5 % ja kiintoainepitoisuutta 3 %. Hinkuanjoessa päästöt laimenevat suurempaan vesimäärään kuin Latvastenjoessa, joten pitoisuuslisäyksien %-osuudet jäävät pienemmäksi.

Mullikonnevan tuotantoalueen päästöt Latvastenjokeen on arvioitu laadultaan ja merkittävyydeltään samanlaiseksi kuin alueen nykyisestä metsätaloudeksi aiheutuva vesistökuormitus. Hakijan mukaan turvetuotannon päästöjä ei pystytä erottelemaan vastaavasta maa- ja metsätalouden kuormituksesta Latvastenjokeen.

Suomen ympäristökeskus on vuonna 2019 tehnyt tila-arvion Suomen vesien tilasta. Tila-arvio on tehty vuosina 2012-2017 kerättyjen aineistojen pohjalta. Tila-arvion mukaan Hinkuanjoen ekologinen tila on hyvä (vuonna 2013 arvioitu tyydyttäväksi) ja Hautaperän tekojärven tyydyttävä. Latvastenjokea ei ole luokiteltu. Vuosiksi 2016-2021 laaditun Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelman mukaan Hautaperän tekojärven hyvä tilaa saavutetaan vuoteen 2021 mennessä. Hautaperän tekojärvellä typen vähentämistarve on yli 50 %, fosforin vähennystarvetta ei ole määritetty. Hakijan mukaan Mullikonnevan päästöjen osuus vesistöjen kokonaiskuormituksesta on niin vähäistä, ettei turvetuotannolla ole merkittävää vaikutusta Hinkuanjoen tai Hautaperän tekojärven ekologiseen tilaan.

Mullikonnevan alapuolisten jokien ja Hautaperän tekojärven kalakantoihin Mullikonnevan turvetuotantoalueen päästöillä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta. Päästöjen vaikutukset kohdistuvat lähinnä Latvastenjoelle ja Hinkuanjoen alaosalle, mutta niillä ei tietyvästi kalasteta.

Mullikonnevan turvetuotannolla ei arvioida olevan vaikutusta tuotantoalueen ulkopuolisten niitty- ja metsäalueiden virkistyskäyttöön. Turvetuotanto ei myöskään aiheuta melu- tai pölyhaittaa asutukselle.

Hakijan arvion mukaan toiminnasta ei aiheudu tilakohtaisesti korvattavaa vahinkoa. Hakija on esittänyt kalastolle ja kalastukselle aiheutuvien haittojen ehkäisemistä kalatalousviran-omaiselle vuosittain maksettavalla 400 euron suuruisella kalatalousmaksulla. Kalatalousmaksu on esitetty kohdistettavaksi Hautaperän tekojärven kalaston hoitoon.

Muistutukset ja mielipiteet pyydetään toimittamaan viimeistään 9.9.2020.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus toteaa Pyhäjärven kaupungin lausuntona Aluehallintovirastolle, että luvan hakijan tulee Mullikonnevan turvetuotannosta tulevien purkuvesien osalta velvoittaa rakentamaan ympäristönsuojelulain

mukaisesti ja että vesienkäsittelyn rakentamisessa tulee käyttää parasta mahdollista saatavilla olevaa tekniikkaa (BAT) purkuvesien puhdistamisessa.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.